

ORGANIZACE SOUČINNOSTI VŠEVOJSKOVÝCH SVAZKŮ S FRONTOVÝM A VOJSKOVÝM LETECTVEM

V dokumentech pro tento výcvikový rok je věnována značná pozornost součinnosti. To je odrazem poznatků získaných při cvičeních v uplynulém roce, ale i objektivní nutností osvojování si zásad organizace součinnosti vzhledem k charakteru soudobého boje a operace a poznatkům lokálních válek. Součinnosti totiž patří k jedněm z nejdůležitějších principů vojenského umění, jehož význam vzhledem ke stále větší účasti různorodých sil v boji a operaci při ničení nepřítele stále roste.

V minulém roce vyšlo několik článků, které byly zaměřeny k této problematice nebo se jí alespoň v různé podobě dotýkaly. Tento článek je možné považovat za jejich pokračování a bezprostředně navazuje na stať uveřejněnou ve VM č. 8/1988. Obecné problémy součinnosti letectva s útvary pozemního vojska, která je však psána především z pohledu činnosti letectva při podpoře pozemního vojska a úlohy skupiny bojového velení letectva při organizaci součinnosti. V článku se zaměřím především na **objasnění organizace součinnosti při společné činnosti vševojskových svazků s frontovým a vojenským letectvem z hlediska vševojskového velitele.**

Nutnost pečlivé organizace součinnosti vyplývá přímo z charakteru soudobého boje, tak jak ho uvádí např. Bojový řád pozemního vojska ČSLA (Všeob-R-1): „**Vševojskový boj se vede společným úsilím svazků, útvarů a jednotek všech druhů vojsk a speciálních vojsk pozemního vojska a dalších druhů ozbrojených sil.** Vyznačuje se rozhodností, vysokou manévrovostí, intenzívností a rychlým průběhem, náhlými a pronikavými změnami situace a různorodostí používaných způsobů jeho vedení, rozvíjením bojové činnosti na zemi a ve vzduchu, na široké frontě, do velké hloubky a jejím vedením ve vysokém tempu.“

Významnou úlohu při podpoře boje vševojskových svazků má frontové a vojenské letectvo. **Frontové letectvo** a z něho zejména stíhací a bitevní letectvo může ve prospěch vševojskových svazků anebo v jejich pásmech činnosti ničit především cíle mimo dosah paléb dělostřelectva, přičemž hlavními objekty budou prostředky jaderného napadení, vysoce přesné zbraně, místa velení, druhé sledy a zálohy, prostředky PVO, REB, vojenské letectvo i další objekty.

Vojenské letectvo bude bezprostředně ve prospěch bojujících vševojskových svazků ničit obrněné cíle a živou sílu na čáře dotyku a podle konkrétní situace i další objekty v nejbližší hloubce, vysazovat vlastní a ničit nepřátelské vzdušné výsadky, vést průzkum a plnit další úkoly.

Je třeba si však uvědomit, že frontové letectvo je především prostředkem operačních stupňů velení, zejména frontu, které jej budou používat ve své pravomoci, jen výjimečně mu může stanovit úkoly velitel vševojskového svazku.

Ve větší míře bude spolupůsobit se vševojskovými svazky vojenské letectvo, které je předurčeno především k úderům na čáře dotyku a výsledky jeho činnosti budou vševojskovými svazky i útvary bezprostředněji využívány.

Z předurčení, způsobu plnění bojových úkolů, velitelské podřízenosti, konkrétní situace a možnosti použití vyplývají i základní úkoly **součinnosti mezi letectvem a vševojskovými svazky**.

Součinnost organizuje velitel vševojskového svazku na základě svého rozhodnutí a pokynů nadřízeného velitele ke sladění činnosti svazku s letectvem podle úkolů, čar, času, směru a způsobů plnění stanovených v zájmu co nejúspěšnějšího splnění bojových úkolů.

Bude-li letectvo působit v pásmu vševojskového svazku podle plánu nadřízeného při organizaci součinnosti, velitel tohoto svazku **informuje o:**

- úkolech plněných letectvem (jen v nezbytném rozsahu),
- době, směru, výšce letu, sestavě při průletu nad bojovou sestavou vševojskového svazku a návratu po splnění úkolu,
- opatřeních k zajištění bezpečnosti průletu,
- rozmístění sil a prostředků nadřízeného v pásmu svazku, které zabezpečují činnost letectva,
- signálech uvědomování a vzájemného rozpoznávání,
- plnění dalších úkolů.

Současně stanovuje úkoly podřízeným, které je třeba splnit k zabezpečení činnosti letectva. Podle situace může tyto úkoly (kromě stanovení úkolů podřízeným) upřesnit i náčelník skupiny bojového velení letectva u vševojskového svazku.

V případě, že je vyčleněno vševojskovému svazku určité úsilí frontového a zejména vojskového letectva, bude hlavním organizátorem součinnosti s ním velitel tohoto svazku. Při její organizaci je zapotřebí, kromě seznámení s úkoly ze součinnosti u nadřízeného velitele především na základě účasti letectva v palebném ničení nepřítele, **řešit:**

- začlenění úderů letectva do systému palebného ničení nepřítele, především určit, které objekty zničit a dobu vedení úderů,
- jaké objekty PVO, REB a průzkumu budou ničeny ve prospěch činnosti letectva,
- úkoly k zajištění bezpečnosti průletu nad sestavou vševojskového svazku, zejména k zastavení a zahájení úderů raketového vojska, paleb dělostřelectva a vojska PVO,
- signály k vzájemnému uvědomování, rozpoznávání a zvláště vytyčení předního okraje vlastních vojsk,
- způsob využití úderů letectva útvary ke splnění úkolu vševojskového svazku,
- postup vyžádání úderů letectvem, které podporuje vojsko a spojení s ním,
- rozmístění sil a prostředků k zabezpečení činnosti letectva v pásmu vševojskového svazku,

- určení prostorů léček, předsunutých ploch, způsob jejich zaujetí a vedení úderů z nich,
- metodu využívání vzdušného průzkumu atd.

Při plnění těchto úkolů pomáhá veliteli náčelník skupiny bojového velení letectva a další funkcionáři. Podle potřeby může způsob splnění některých úkolů osobně objasnit i s požadavky na součinnost příslušných útvarů přímo náčelník skupiny bojového velení letectva.

K dosažení co nejtěsnější součinnosti mezi vševojskovým svazkem a spolupůsobilci jednotkou, nebo útvarem vojskového letectva se mohou jejich velitelé nebo příslušníci štábu zúčastnit organizace součinnosti u vševojskového svazku a přímo podrobně sladit společnou činnost. Přitom je třeba se **zaměřit na:**

- upřesnění polohy cílů,
- způsob a dobu uskutečnění úderů vrtulníky,
- časové sladění činnosti bojových vrtulníků s činností dalších prostředků palebného ničení vševojskové divize,
- upřesnění rozmístění předsunutých ploch (léček) případně prostorů střehu vrtulníků ve vzduchu při činnosti na výzvu,
- čáry, ze kterých ničí cíle bojové vrtulníky,
- způsob vysazení a zabezpečení TVV (jestliže je plánováno jeho využití),
- způsob navedení vrtulníků na pozemní cíle a spojení,

– způsob označování vlastních vojsk, signály k jejich rozpoznávání i letectva a udávání cílů.

Zvláštní pozornost je zapotřebí věnovat udržování součinnosti vševojskových svazků s letectvem **v průběhu vedení boje při letecké podpoře a doprovodu vojsk**, kdy jsou prováděny úderu na výzvu a kromě těchto opatření je žádoucí mít na paměti časové možnosti vedení úderu a včasné předkládání požadavků příslušnému veliteli.

Je nutné, aby tyto časy znal vševojskový velitel už při organizaci součinnosti v období přípravy boje a podle konkrétní situace je příslušní letečtí velitelé (štáby, orgány) upřesňovali.

Pro orientaci uvádíme některé **časové údaje** k uskutečnění úderu na výzvu pro **bojové vrtulníky** při vzletu z různých prostorů a stupně pohotovosti č. 1:

- ze základního prostoru rozmístění za 15 až 25 minut,
- z předsunutých ploch za 5 až 10 minut,
- z léček na zemi při točících se rotorech do 2 minut.

Frontové letectvo může vést úder na výzvu z pohotovosti č. 1 přibližně za 15 až 25 minut. Při stupni pohotovosti č. 2 budou tyto časy ještě delší. Se zmíněnými časy je zapotřebí počítat při sladování různých opatření a činnosti vojsk především při vydání signálů k zastavení palby a vytyčení předního okraje vlastních vojsk. Jinak může dojít k narušení součinnosti.

Na stupni vševojskového svazku až útvaru bude většinou organizována ke splnění bojového úkolu v terénu. V tomto případě je třeba sladování činnosti letectva se vševojskovými svazky spojit s využitím konkrétních terénních tvarů i objektů a v mezích viditelnosti **ukázat činnost letectva a pozemního vojska**. Upřesnit konkrétně směry letu, čáry, z nichž provede vojskové letectvo úder, ničené cíle, směry odletů, rozmístění prostředků signalizace, velení a další potřebné údaje.

Základním dokumentem, v němž jsou zahrnuta sladěná opatření, je na stupni vševojskového svazku **plánová tabulka součinnosti** a dále se jednotlivá opatření odrážejí v rozhodnutí, pracovní mapě náčelníka skupiny bojového velení, plánech palebného ničení nepřítele, bojového použití útvarů (jednotek) druhů ozbrojených sil a druhů vojsk, zabezpečení boje i dalších dokumentech.

Organizace součinnosti je jen jednou z důležitých částí celé součinnosti, při níž je sladována činnost vševojskových svazků s letectvem v zájmu co nejúspěšnějšího splnění bojových úkolů. Ještě důležitější je realizace plánovaných opatření v činnosti vojsk, která prověřuje schopnosti velitelů, štábů a vycvičenost vojáků v praxi splnit stanovené úkoly. Proto je žádoucí více při cvičeních řešit a cvičit udržování součinnosti především na stupních svazků, útvarů, třeba i značkovou činnost letectva jednotlivými letouny (vrtulníky) a tím prověřovat realitu stanovených úkolů a osvojovat si praktické návyky v této důležité činnosti.

Zdokonalit součinnost mezi jednotlivými druhy vojsk, zejména mezi vojskem PVO pozemního vojska, letectvem PVOS ve společném prostoru bojové činnosti.

(Směrnice pro operační a mobilizační přípravu ve výcvikovém roce 1989–1990)
